

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

№ *03-08-070-1*
29.01. 2003 г.

бул. "Дондуков" №2а, София 1000
тел. 986 14 92 и 986 70 68
факс 986 71 22

ОТЧЕТ

от Антон Пиралков, председател на Държавната агенция за
българите в чужбина към Министерския съвет

ОТНОСНО: Дейността на Държавната агенция за българите в чужбина през
2002 г.

Съобразно своите функции и задачи, през 2002 г. ДАБЧ
реализира дейността си в няколко *основни направления*:

- подкрепа на държавната политика за *приемане на България в НАТО и Европейския съюз*;
- привличане на *новата българска емиграция*;
- съхраняване на *българското етнокултурно пространство, опазване на българското културно-историческото наследство зад граница*;
- съдействие за *защита правата на българите зад граница*.

Целите и задачите на реализираните инициативи по
приоритетните дейности бяха:

I. Подкрепа на държавната политика за *приемане на България в НАТО и Европейския съюз* и привличане на новата българска емиграция:

Цели

- Мотивиране на обществен интерес към проблема сред общностите в чужбина;
- Подобряване на образа на България в страните от Европейския съюз и страните-членки на НАТО.
- Стимулиране завръщането на висококвалифицираната млада емиграция в България;

Задачи

- Ангажиране на видни личности и структури от средите на емиграцията;
- Използване на възможностите за влияние на българските общности в страните-членки на НАТО и Европейския съюз за приемането на България в тези структури;

Инициативи по главния приоритет

Преди срещата през ноември 2002 г. в Прага, където се потвърди поканата за членство на България в НАТО, ДАБЧ разработи и предостави за одобрение в Министерството на външните работи **програма** от различни инициативи. Нейната цел е привличането на работещи структури на българската емиграция и на отделни лица със значимо присъствие в политическия, икономическия, обществен и културния живот в страните-членки на НАТО, които да съдействат за изграждането на положителния образ на България в тези държави и да подпомагат за интегрирането ѝ в Атлантическия алианс;

Съвместно с Дипломатическото бюро на България в Бон през месец май 2002 г. ДАБЧ се осъществи **среща с организациите на българската емиграция в Германия**. Представянето на дейността на агенцията и преди всичко на новите приоритети прерасна в делови разговор, очертаващ параметрите на бъдещото ползотворно сътрудничество.

ДАБЧ се включи в организираната в Бон **“Българска вечер”** /юни 2002 г./. На срещата присъстваха представители на висшата държавна администрация на германската дипломация, наука и бизнес. Посланик

Валтер Новак представи *кандидатурата на България за член на Европейския съюз*.

Акцент в дейността на ДАБЧ за работа с българските общности в Западна Европа и Северна Америка са *контактите с висококвалифицираната млада българска емиграция*, приобщаването ѝ към актуалните задачи на демократичното развитие на българското общество. Агенцията поддържа активни взаимоотношения със създадените през последните години повече от 18 студентски и младежки организации в САЩ, Канада, Германия, Франция, Англия, Холандия и Австрия. Тя стимулира техния интерес към събитията в нашата страна и готовността им да работят за изграждането на положителна представа за България в академичните, икономическите и обществени кръгове в европейските страни.

Независимо от недостатъчното бюджетно осигуряване, през изминалата година ДАБЧ реализира самостоятелно или като съорганизатор множество прояви, чиито *главен обект е младата квалифицирана българска емиграция*. По важните сред тях са:

- *Участие в провеждането на форума Нова БГенерация* в София /22-24 март 2002 г./;
- *Участие в организирането и провеждането на форума "Българският Великден –3"* в НДК /3 – май 2002 г./;
- Организиране на *първата обща среща на българските студентски клубове в Германия* /11 – 12 май 2002 г./, съвместно с Българския студентски клуб в Бон /Кьолн. Осъществените по време на форума контакти прерастнаха в ежедневен диалог с нашите студенти през годината. Агенцията подпомогна представянето на Бонския клуб в Празника на народите, организиран ежегодно от Министерството на външните работи на Германия в старата столица. Тя съдейства за турнето на българската музикална формация Уикеда в Хамбург, Мюнхен, Берлин и Бон по покана на българската студентска организация "Хъшове" от Берлин и подготви участието на нашите младежи в проект на DAAD / германска организация за междуакадемичен обмен /;
- *ДАБЧ се включи в проекта на Министерството на икономиката "Българската мечта"*. В изработената от агенцията програма за летен стаж, в ДАБЧ бяха обучени 18 студенти в три модула: нормативно-правна уредба и процедури за получаване на българско гражданство; български общности извън България – история и съвременно

състояние; издания, информация и ИНТЕРНЕТ /15 юли – 9 август 2002 г./;

- ДАБЧ стана инициатор и домакин на **Работна среща на тема “Приобщаване на висококвалифицираната емиграция към България”**/19 ноември 2002 г./ В центъра на вниманието бе поставен негативния ефект от загубата на млади обучени хора, намерили трайна реализация в чужбина, което води до количествени и качествени промени в професионалния ни ресурс и заплашва страната с демографски срив. В дебатите взеха участие представители на отговорни национални институции: Агенцията по заетостта, Центъра за изследване на населението към БАН, Националният статистически институт, Администрацията на президента, Комисията по образованието и науката в Народното събрание, Министерството на външните работи, Министерството на образованието и науката. На срещата, превърнала се в своеобразна кръгла маса, присъстваха и представители на български младежки организации от чужбина: Нова БГенерация, Асоциацията на българските студенти във Франция, Лондонски сити клуб, Българския студентски клуб в Бон /задочно, като автори на анкетата по същата тема, чиито резултати бяха представени на участниците/. Наред с програмата “Българска мечта” и “Българо-американски инвестиционен фонд”, бяха лансирани идеи за “пазар на труда” у нас, създаване на високотехнологични паркове, привличане на млади специалисти в държавната администрация, превръщане на квалифицираните ни сънародници в чужбина в активно лоби на България.
- Съвместно с Министерството на икономиката, ДАБЧ организира **Среща на български младежки и студентски организации от чужбина с представители на правителствения екип и държавни институции** /27 декември 2002 г./ Срещата беше продължение на активния диалог през годината. Присъстваха представители от САЩ – Harvard Club, MIT Club, Washington D. C. Club, Нова БГенерация, Български клуб в Уолстрийт; Англия – Студентско дружество в Оксфорд, Студентско дружество към London School of Economics, Български Сити клуб в Лондон, представляван от И. Лингорски – председател, Kambridge Club; Германия – студентските клубове в Мюнхен

и Мюнстер; Асоциацията на българските студенти в Париж, млади висококвалифицирани кадри от Австрия, Холандия и Белгия.

Ежедневните контакти на агенцията с българските студенти и техните организации зад граница през изминалата година се развиват в следните направления:

- информационно осигуряване на дружествата с българска художествена литература, периодика, аудио- и видео-материали;
- представяне на дейността на клубовете сред българската общественост;
- организационно подпомагане на проявите им, свързани с популяризирането на българската култура в европейското общество;
- съдействие за намиране на помещения за клубна дейност;
- консултации и конкретна помощ по въпроси, които изискват намесата и на други държавни институции;
- изготвяне на проекти и програми за съвместна работа по време тяхното следване и търсене на форми за последващата реализация на студентите в България.

II. Съхраняване на *българското етнокултурно пространство, опазване на културно-историческото наследство:*

Цели

- Опазване и възраждане на българското национално самосъзнание сред българските етнически малцинства на Балканите, в Северното Черноморие и компактните общности в други страни;
- Преодоляване на демографската криза на българската нация;
- Съхраняване на етнокултурната и религиозна идентичност на различните български общности зад граница.

Задачи

- Усъвършенстване на информационната дейност на ДАБЧ, особено ИНТЕРНЕТ, чрез развитие на съществуващите и създаване на нови културно-образователни програми;

- Разширяване на разпространението на български културно-информационни продукти сред българските общности, училища, културни и научни центрове;
- Продължаване и задълбочаване на взаимодействието със Светия Синод на Българската православна църква и с управителните тела на другите традиционни религиозни общности (католическа, мюсюлманска, юдейска, армено-грегорианска и др.);
- подпомагане на културно-образователната дейност на организациите и дружествата на българите и българските общности по света чрез програми и съвместни проекти;
- изследване на историята, състоянието, проблемите и перспективите на българските общности

1. Инициативи, свързани с подпомагането на сдружаването на българите, живеещи извън територията на Република България, ефективна подкрепа на дейността на вече съществуващите техни организации

- След срещи и разговори с представители на Демократичния съюз на българите в Югославия и на Културно-информационния център на българското малцинство в Югославия "Цариброд", ДАБЧ предложи на Министерския съвет да се създаде *Междуведомствена работна група*. Нейната цел е да изработи цялостна политика, като се поемат конкретни ангажименти за решаване на проблемите на българите в Западните покрайнини от икономическо, социално, образователно, културно и правно-административно естество, с които действащите там организации на българите не могат да се справят;
- *Подкрепа на българите в Босилеградската община*. ДАБЧ оказва методическа и техническа помощ на Демократичния съюз на българите в Югославия и на дружество "Нашенец", съдейства за контактите им с Народното събрание, отделните министерства, както и с български неправителствени организации. Тя подпомага решаването и туширането на възникнали проблеми и противоречия.
- *Активизираща се контактите с германско-българските дружества*. На тяхната редовна годишна среща в Дармщат през октомври беше направено представяне на дейността на

ДАБЧ и нейните приоритети в областта на евроатлантическата интеграция на България. Чрез агенцията беше установена връзка между организациите на старата българска емиграция и българските студентски клубове на територията на Германия.

- **Активизира контактите с българската колония в Берн, Швейцария**, чрез радиопредаването “Български час” и Швейцарско-българското дружество, председателствано от Герасим Герасимов;
- Установи сътрудничество с новосъздадената **“Българо-американска асоциация”** в Чикаго. На член на ръководството на асоциацията бе организирано представяне на негово научно изследване в електронния вестник на ДАБЧ “България днес” и в. “Пари”;
- Установи връзка с новоизграждащото се българско дружество в град **Сиатъл**, САЩ;
- **Изготвен проект за културен дом** и изпратен на инициативна група в Монреал, Канада;
- Установи връзки и води разговори с новоизграденото дружество на българите в Чехия **“Възраждане”**;
- Приветства и подпомогна организирането на 100-годишнината от основаването на **“Културния клуб на българите и техните приятели в Словакия**;
- Води разговори с ръководството на **Българската културно-просветна организация в Прага** и полага усилия за изглаждане на противоречията между българите в тази страна;
- Установи контакти с новосъздаденото българско дружество в **Ниагара фолз**, САЩ;
- Проведе разговори с представители на **Сити клуб, Лондон**, за обединяване на българските дружества във Великобритания в обща асоциация;
- Проведе среща и разговор със заместник-председателя на **българското дружество в Аделаида**, Австралия, за интегриране на българските организации в национална асоциация.
- Поддържа редовна кореспонденция с български организации и фондации в **Аржентина, Венецуела, Чили, Бразилия и Мексико**. Подпомага тяхната културна и информационна дейност, чрез предоставянето на аудио- и видео- материали и

готови проекти/сценарии за организиране на различни прояви;

2. Инициативи, насочени към подпомагане образованието и съхраняване на българския език, история, етническа памет и култура. Календар на събитията

- Организиране на *изложба “Кан Кубрат – духовен обединител на българите”* в Народната библиотека “Св. Св. Кирил и Методий” /февруари 2002 г./;
- Честване на *Националния празник на България – 3 март в Румъния*, организирано съвместно с българското посолство в Букурещ, организацията на българите в Румъния “Братство” и с участието на българската църковна община в Букурещ. В рамките на тридневната програма бяха включени откриването на изложба “Български гоблени”, срещи и разговори с организациите на българите в Румъния, както и срещи с областните управи на градовете Търговище и Пловдив, посещения в български села на румънска територия; премиера на първата преведената на румънски език “История на България”. Отделните инициативи в тридневната програма бяха отразени от румънските медии. На тях бяха поканени представители на академичните и политически кръгове в Румъния и на дипломатическия корпус.
- Честване на *24 май – Ден на българската култура и славянската писменост в Молдова и на 10-годишнината от основаването на Българския колеж-лицей “Св. Св. Кирил и Методий” в град Тараклия*, организирани заедно с българското посолство в Кишинев, Българската община в Молдова и Дружество “Възраждане” в Кишинев;
- Помощ и участие в организирането на *фолклорен празник и театрална постановка* в Босилеград, Югославия /май 2002 г./;
- *Кръгла маса на тема “Българите в Албания и Косово”* – две издания през 2002 г./м. май и ноември/. Проявата се организира съвместно с Министерството на външните работи, Министерството на образованието и науката, обществени организации и ръководствата на българските дружества в Албания.
- Отчетен е първият етап от *научното изследване “Българите в Словакия”*, извършено съвместно с Българска академия на

- науките, Словашката академия на науките, университета “Матей Бел” в Банска Бистрица и университета “Константин Философ” в град Нитра /юни 2002 г./;
- Участие в подготовката и провеждането на научната конференция **“165 години от рождението на Васил Левски”** в Украйна, организирана от Общонародния комитет “Васил Левски” / м. май 2002 г./;
 - Представяне **книгата** на Наташа Панич - българка от Западните покрайнини - “Цървена локва” в София /юни 2002 г./;
 - Организирано посещение на делегация от **Организационния комитет на Събора на българите в Украйна** през м. август 2002 г. ДАБЧ оказва съдействие за провеждането на събора и неговото информационно отразяване в България. Издействаното дарение от фондация Тангра ТанНакРа, беше предоставено на бесарабските българи, гости и участници в събора;
 - **Участие в честването на 140-годишнината от преселването на българи в Таврия /Запорожка област/ и на 200-годишнината от преселването на българи в Крим** /м. септември 2002 г./;
 - **Участие в юбилейната изложба “40 години Никола Манев”** в родния град на твореца Чирпан и подготовка на блок от материали, свързани с неговия жизнен и творчески път /септември 2002 /;
 - Участие в тържествата, посветени на **125 годишнината на Националната библиотека “Б. П. Хъждеу” /Кишинев/**, допринесла за националното възраждане на малцинствата в Молдова, включително и на българската общност. По време на честването бяха осъществени контакти на ДАБЧ с Департамента по религиите и малцинствата към МС на Република Молдова /октомври 2002г./;
 - Участие като **съорганизатор на Първата международна конференция “Култура, религии и традиции на народите”** във Варна, в центъра на която бяха докладите за съхраняване на етническите ценности и принципи в условията на съвременния глобализиращ се свят. На форума беше изнесен доклад от представител на ДАБЧ на тема “Проблеми на адаптацията и интеграцията на българи от чужбина – заселници в България” /октомври 2002/;

- Съдействие за организирането и провеждането на две инициативи, свързани с *годишнината от Ньойския договор*: беседа във Военния клуб с докладчици проф. Михаил Огнянов и Зденка Тодорова, председател на Хелзинския комитет за защита на правата на българите в Югославия /26 ноември 2002/ и откриване на изложба “Лица и документи от живота на българите в Цариброд” в изложбената зала на ВМРО на 27 ноември;
- По повод на 29 октомври – *Денят на бесарабските българи*, ДАБЧ се включи съвместно с дружество “Родолубец” в организирането на тържествения концерт в НДК;
- *Премиера на двуезичния сборник “В сянката на луната” на Асен Асенов, български писател и преводач от Берлин.* Авторът е основател на сп. “Литфас”/1975 г./, превърнало се в истинско литературно явление в германската столица. Асен Асенов беше отличен с паметния медал на ДАБЧ “Иван Вазов”/30 октомври 2002 г./;
- *8 ноември, Денят на Западните покрайнини* беше отбелязан с няколко прояви, организирани от агенцията: премиери на книгите на проф. Крум Сотиров “Поганово – звено между земята и небето”, посветена на Погановския манастир /съвместно със Столичната библиотека/ и на Иван Николов “Българите в Югославия – последните версайски заточеници”, представена в Кюстендил. В Цариброд се състоя Поетична вечер на поета Георги Константинов;
- Съвместно с Националния музей “Земята и хората” и Народно читалище светлина беше организиран *традиционния концерт /за четвърти път / на чуждестранните студенти с български произход в Държавната музикална академия “Имена от бъдещето”*
- ДАБЧ се включи съвместно с Министерството на отбраната в *проучване на състоянието на българските военни паметници и гробища на територията на Р Македония.* Констатирана е възможността за възстановяване на няколко войнишки паметника, сред които е и един от най-големите край Дойран;
- Към съхраняването на националната историческа памет и култура са ориентирани и контактите със Съвета за чуждестранна българистика към БАН по проект за проучване и запазване на българското документално наследство в чужбина;

Важен етап от дейността на агенцията в работата с нашите сънародници от чужбина, желаещи да се установят в България беше провеждането през месец ноември на **Работна среща под надслов "Проблеми на трайно установяващите се в нашата страна лица от български произход"**. На нея бяха поканени представители на Народното събрание, Президентството, Министерския съвет, министерства и ведомства, местни органи на властта, журналисти. Основната цел на форума беше да се открият позициите и идеите на българските институции по проблемите на тази група наши сънародници, да се актуализира информацията по тях като се потърсят адекватни подходи за решаването им. Обсъдена беше идеята за формирането на постоянно действаща Междуведомствена комисия.

Въпреки ограничените финансови ресурси, през лятото на изминалата календарна година, една част от инициативите бяха насочени към **най-младото поколение българи зад граница – децата**. Сред проявите, превърнали се в традиционни за дейността на ДАБЧ следва да бъдат посочени:

- Съвместен проект с радио "България" по разработването и разпространението в Украйна, Молдова и Македония на **теми по български език и литература** в помощ на кандидат-студентите по 103 и 228 ПМС. Темите са разработени от водещи специалисти /научни работници и педагози/ в областта на българската литература, а като илюстративен материал са използвани за първи път аудиозаписи от "Златния фонд" на Българското Национално Радио;
- **Национален фестивал на детската книга** /Сливен, май 2002 г./ с участници от Украйна, Молдова и СР Югославия, осигурени от ДАБЧ и **Международен фестивал на детската книжовност** в Нови Сад /юни 2002 г./;
- Организира за втори пореден път **Международен детско-юношески конкурс по изобразително изкуство** с участието на деца от седем държави /юли 2002 г./;
- Организира за шести пореден път **Международен детско-юношески литературен конкурс "Стефан Гечев"** /август 2002 г./.

Липсата на бюджетни средства за двата конкурса не позволи на ДАБЧ да поеме разходите на децата при тяхното пътуване до България, което създава трудности в организирането и осъществяването на тези традиционни прояви.

3. Инициативи за подпомагане на културната и образователна дейност на българските организации в чужбина

През изтеклата година продължи изпращането на учебна и художествена литература, на видеокурса “Говорите ли български език”, аудиокасети с българска фолклорна и класическа музика, видео-записи с български документални и игрални филми, етнографски албуми с националните традиции и обичаи, рекламни материали за България с туристическите забележителности. През отчетния период като безвъзмездна помощ са предоставени записи на видеоносител – общо 505 бр., записи на аудионосител – общо 297 бр., българска художествена литература и учебници – общо 1250 бр.

Голяма част от дарителската дейност на ДАБЧ е предназначена за *българските училища зад граница*. През 2002 г. са направени дарения на училищата във Ванкувър /Канада/, Чикаго, Босън и Вашингтон /САЩ/, българските училища в Приморск и Чийшия /Украйна/, теоретичния лицей в Чадър – Лунга /Молдова/, Грац /Австрия/, Винга /Румъния/, Цариброд /Западните покрайнини/, в Брюксел, Берлин, Прага, Осло и Нова Зеландия.

По искане на преподаватели са изпратени аудио- и видеокасети и художествена литература на Пекиния университет за изучаване на чужди езици, Комратския университет, университета в Любляна, Методическия кабинет в Тараклийския колеж, Българския музикален колеж в Твърдица /Молдова/, Етнографския институт в Скопие, Обществена българска библиотека в Брюксел.

След установяване на контактите с *българските студентски клубове в чужбина*, които развиват много активна дейност за популяризиране на българската култура в европейските страни, агенцията подкрепи техните инициативи като предостави рекламни материали –каталози, плакати, знамена и видеозаписи с български игрални филми. Бяха направени дарения в полза на студентските организации в Германия /Берлин, Бон, Мюнхен и Мюнстер/ и Франция /Париж и Бордо/ за организираните от тях български вечери и прояви, свързани със събитията от националния календар.

Най-голям дял заемат даренията на ДАБЧ в помощ на *културно-просветната дейност на българските дружества*. Сред тях през изминалата година са Българо-италианската асоциация “Пенчо Славейков” в Комо, Италия, клуб “България” в Копенхаген, Португалия /за първия събор на българите/ българските организации в Бърно, Вилнюс, Хелзинки, Тулуза, Австралия, Букурещ, Тимишоара, Мадрид, Одеса, Сياتъл, Будапеща, Белград, Киев, Охрид, Украйна / за

Втория събор на българите в Украйна и за 200- годишнината от преселването на българите от Бесарабия в Таврия /, Западните покрайнини. Чрез Министерството на външните работи бяха предоставени голямо количество учебна и художествена литература за страните от Южна Америка и Близкия Изток.

Веднъж седмично се изпращат *български периодични издания* / в. "Аз Буки", в. "Абагар", сп."Български език и литература", сп."Литературен форум", сп."Родна реч", сп."Наука и общество", сп."Исторически преглед", сп. "Читалище" и др./ за организациите и културно-информационните центрове на нашите сънародници в държавите: Румъния – Букурещ и Тимишоара, Югославия – Цариград и Босилеград, Албания – Тирана, Хърватска – Загреб, Украйна – Болград, Киев и Одеса, Молдова - Кишинев и Тараклия, Чехия – Прага, Словакия – Братислава и Германия – Лайпциг.

III. Съдействие за *защита правата на българите* зад граница.

Цели

- Издигане на националното самосъзнание на българите в чужбина;
- Задълбочаване на двупосочните контакти на национално и регионално равнище.

Задачи

- Усъвършенстване на процедурата за придобиване на българско гражданство от лица от български произход;
- Участие на ДАБЧ в разработването на законодателната уредба, свързана с правата и задълженията на сънародници от чужбина на територията на България.

Инициативи

През месец март 2002 г. беше разработен и внесен за разглеждане в Министерския съвет *проект за изменение и допълнение на Закона за българите, живеещи извън Република България.*

През 2002 г. продължи дейността на ДАБЧ *по издаването на документи, удостоверяващи български произход и българска*

народност. По същество тя запази статут на основната административно-правна услуга извършвана в ДАБЧ.

За периода от 01.01.2002 г. до 31.12.2002 г. са издадени общо 4 330 удостоверения за български произход. На-голям брой са издадените за следни държави: Р Македония-2 563 бр., Молдова- 573, СР Югославия 396 бр., Украйна-275 бр., Руската федерация 217 бр., Албания-63 бр. Запази се тенденцията на най-голям дял от издадените документи да бъдат на граждани от Република Македония, което е свързано с нарастващия интерес към придобиването на българско гражданство от сънародниците ни в западната ни съседка. Те съставляват 58% от общия брой на издадените удостоверения.

С оглед оптимизирането на дейността на ДАБЧ, свързана с българското гражданство, през втората половина на 2002 г. бяха предприети някои мерки за **прецизиране на процедурите по издаване на документи и подобряване на междуинституционалното взаимодействие.** Тези въпроси бяха обсъдени и с представители на министерства, ведомства и други институции на проведените през м. октомври работна среща **“Проблеми на лицата с български произход при получаване на българско гражданство”** и през м. ноември работна среща **“Проблеми на трайно установяващите се в страната лица от български произход.**

В края на 2002 г. бе утвърдена **нова процедура** за издаване на удостоверения за български произход и българска народност. Въведена бе статистическа анкетна карта за подаващите заявления за издаване на удостоверение, която съдържа определен набор от данни за лицето, неговите възходящи и връзките му с България. Посредством тяхната обработка е възможно да се правят анализи прогнози и проучвания на процесите на социалната динамика сред българските общности и отражението им в техните културни характеристики. В момента в процес на създаване е електронен масив от минимална база данни за лицата във връзка с издаваните удостоверения.

ДАБЧ депозира становище относно българския етнически произход на т. нар. гагаузи в Молдова, Украйна и другите бивши съветски републики. С това тя съдейства успешно за окончателното разрешаване на въпросите около наличието на български произход при кандидатите за гражданство от тази категория лица.

С оглед предотвратяването на някои негативни явления и натрупването на проблеми от такова естество от м. август 2002 г. в ДАБЧ бе прекратено приемането на документи с пълномощния и се изисква личното явяване на лицето при подаване на документи за удостоверение. Употребата на пълномощия се допуска само в

изключителни случаи и в тези предвидени в Закона. Аналогично ограничение въведе и Министерство на правосъдието като се приемат само по един комплект документи от пълномощник на ден.

Информационна и издателска дейност

Информационната дейност на ДАБЧ беше насочена главно в следните направления:

- *Анализ на състоянието на българските общности зад граница*, като се отчитат причините и мотивите за формирането им и развитие в специфичните условия – политически, икономически, културно-образователни, езикови, религиозни, в отделните страни, техните организационни структури и печат. Той заляга в основата на *диференциран подход* при решаване на проблемите за всяка общност поотделно;
- *Постоянна двупосочна информационна връзка* с българските организации в чужбина и отделни лица;
- *Информирание* за актуалните събития *в България и приоритетите на държавната политика*, с цел *духовното приобщаване на българите зад граница* към обществено-политическия, икономическия и културен живот в страната;
- *Информирание на държавните институции в България* за проблемите и перспективите на българските общности в отделните страни, разработване на проекти за съвместни инициативи.

През отчетния период *ДАБЧ обнови и актуализира информационния масив*. Това позволи изработването на *Електронен регистър, съдържащ 368 единици*. Регистърът е реализиран в програма MS Access и позволява извеждане на адреси по подаден критерий – български организации в чужбина, медии, български училища, български църковни общини и др. Беше създаден и обобщаващ продукт /50 стр. / – *справка за българските общности по света*, резултат от натрупаната информация в ДАБЧ в продължение на 10 години.

Създадена е *нова Internet-страница на агенцията*. Осъществено е: тестване на страниците в различните версии на Internet Explorer & Netscape Navigator, за да е гарантирано адекватно зареждане от компютри с различна по вид и версия операционна система и браузър-програма; прегледност и опростена навигация при ползване на

информационните масиви, поместени на страницата; публикуване на материали в pdf формат (списание "Ек"). Реализирани са основните информационни страници, представящи функциите, дейността, целите и приоритетите на ДАБЧ.

Издателската дейност на агенцията се развива в 2 направления: издаването на *културния двумесечник сп. "Ек"* в печатен и електронен вариант и *електронния вестник "България днес"*, излизаш два пъти месечно.

Като орган на Държавната агенция за българите в чужбина, сп. "Ек" завърши деветата си годишнина и все повече разширява своята аудитория и утвърждава авторитета си сред сънародниците в 50 държави по света. В изданието бяха представени не само събития и имена от възрожденското ни и следосвобожденско минало, но и такива от новия ден у нас и по света.

През 2002 г., след проведения конкурс за външни изпълнители на списанието (предпечатна подготовка и печат), произтекоха и естествени промени в облика на изданието. И през 2002 г. бяха огласени с *оригинални материали всички по-значими юбилеи на изтъкнати личности* в различните области на знанието, бяха осъществени *дебюти на млади дейци на изкуството и науката, учещи и работещи в чужбина, както и на техните връстници в България*, с оглед създаването на една цялостна панорама на националната ни култура, култура без граници.

Продължиха и контактите с българисти със световна известност като проф. д-р Ричард Крамптън и проф. д-р Майкъл Холмън – от Англия, проф. д-р Ърнест Скатън – от САЩ или д-р Румяна Златанова – от Германия, участвали с публикации в "Ек" и адмириращи професионалния облик на списанието.

И през 2002 г. изданието стана *трибуна на редица събития, инициирани от Държавната агенция за българите в чужбина или осъществени с нейното съдействие и участие*. Бяха регистрирани и няколко *премиери на книги* за и от наши сънародници по света, осъществени с прякото участие на институцията и отразени подобаващо на страниците на списанието.

През 2002 г. електронният вестник на ДАБЧ, двуседмичникът *"България днес"* обнародва 24 броя. Неговият конкретен адрес – българите в чужбина, предопределя и основната му характеристика с *приоритетно отразяване проявите на сънародниците зад граница*, на българските дружества, асоциации, клубове, землячески и църковни общини, огласяване на чествания, премиери на изложби, книги и др., запознаване с нови лица на български творци, учени, общественици и

улесняване контактите помежду им. Същевременно вестникът информираше своевременно за всички важни събития, свързани с работата на агенцията, създаващ своеобразен архив на публичната дейност на ДАБЧ.

Взаимодействие с институциите на държавата и Светия Синод на Българската православна църква

Като орган на правителството за провеждане на държавната политика към българите в чужбина, ДАБЧ е към системата на Министерския съвет. Тя *взаимодейства* с всички държавни институции, администрацията на Президента, Народното събрание. Освен това, ДАБЧ взаимодейства с органите на местната и общинска власт, научни институти, обществени и патриотични организации, средствата за масово осведомяване. При осъществяване на различни по характер инициативи на територията на други държави ДАБЧ *координира* своята дейност с Министерството на външните работи, както и с посолствата на България в съответните страни. С Министерството на образованието и науката ДАБЧ координира действията си по отношение решаването на проблеми от образователен характер на сънародниците ни, а с Министерството на културата – по въпроси от културно естество. ДАБЧ е в тясна координация с Министерството на правосъдието при решаване на въпроси от правен характер, засягащи сънародниците ни зад граница.

ДАБЧ поддържа *редовни контакти със Светия синод* на Българската православна църква и оказва съдействие при решаване на проблемите на задграничните православни български общности. Сред тях ДАБЧ *разпространява “Църковен вестник” и списание “Духовна култура”*.

За отчетния период ДАБЧ оказва съдействие на *Българската църковна община “Св. София”*, град Измаил, Украйна, да установи връзки със Светия синод на Българската православна църква. Агенцията подкрепи и молбата на българското дружество “Преспа”, Корчански район пред Светия синод за реставрация на православни храмове в Албания и на българите в Западните покрайнини за гостувания на български свещеници по време на големи религиозни празници в този регион.

Уважаеми господин Саксбургготски,

Съобразно своите прерогативи, през 2002 г. ДАБЧ осъществи планираните за периода инициативи. Те подкрепяха усилията на българската държава и общество по пътя към реализиране на главната цел – присъединяване на страната в Европейския съюз и НАТО. Определено може да се каже, че амбицията ни за приобщаване на традиционните български общности в страните от Западна Европа и Америка и на новата млада българска емиграция, за постигане на тази общонационална цел, има конкретни измерения през отчетния период. ДАБЧ се утвърди като свързващо звено както между потенциала на тези две оформени групи от диаспората, така и между тях и българските институции и общество.

Отчитайки този позитивен резултат в диалога с нашите сънародници, счетохме за целесъобразно да запазим същите приоритети и в разработената Перспективна програма за работа на ДАБЧ до 2005 г. Като друго основно направление в нашата дейност, съобразено с правителствената политика, включихме и съдействие за привличането на чуждестранни инвестиции в България, изследвайки бизнес интересите и финансовите възможности на емиграцията.

С уважение,

Антон Пиралков

Председател

П Р И Л О Ж Е Н И Е

НОСИТЕЛИ НА ПАМЕТНИЯ МЕДАЛ “ИВАН ВАЗОВ” – ОТЛИЧИЕ НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА 2002 г.

1. **Антон Герджиков** / България / – за неговата дългогодишна родолюбива дейност и особен принос за установяване на връзки между Дунавска България и волжките българи
2. **Д-р Васко Иванов** – за дългогодишните му заслуги като съосновател и активен член на Българското академично дружество “Д-р Петър Берон” – Германия
3. **Дора Иванова Костова** /Украйна / - за всеотдайната ѝ и високопрофесионална журналистическа работа като главен редактор на в. “Роден край”, Одеса
4. **Иван Паличев** /Автономна република Крим / - за дългогодишна обществена дейност по формирането и развитието на българското национално движение в Автономна република Крим
5. **Асен Асенов** / Германия / - писател и преводач, за изключителния му принос за популяризирането на българската култура във Федерална Република Германия
6. **Доц.д-р Константинос Нихоритис** / Гърция / - за създадения от него четиритомен учебник по български език за гръцки студенти и приноса му за развитието на гръцко-българското културно сътрудничество
7. **Антон Лебанов** / България / - поет, журналист и общественик, за неговия принос за духовното възраждане на банатските българи
8. **Д-р Живко Колчев** / САЩ / - за неговата родолюбива дейност и съдействие при създаването на първия сайт на ДАБЧ
9. **Анмари Големанова** – за нейната родолюбива дейност и принос в създаването на първия сайт на ДАБЧ

Иван Дреников / Венецуела / – удостоен със званието “Почетен представител на Държавната агенция за българите в чужбина” за дарителската му дейност и принос в популяризирането на българската история и култура по света/ носител на паметния медал “Иван Вазов” от 2001 г./

Антон Пиралков

Председател

